

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3397

Vragen van lid **Dijk** (SP) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht «Ziekenhuis in Heerlen raakt mogelijk alle bedden voor opnames én spoedeisende hulp kwijt: gemeente reageert verbolgen»* (ingezonden 13 juli 2023).

Antwoord van Minister **Kuipers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 23 augustus 2023).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht «Ziekenhuis in Heerlen raakt mogelijk alle bedden voor opnames én spoedeisende hulp kwijt: gemeente reageert verbolgen» van 12 juli 2023?¹

Antwoord 1

Ik heb kennisgenomen van het bericht en ook contact gehad met het Zuyderland ziekenhuis. Ik vind het belangrijk dat ziekenhuizen nadenken over de wijze waarop toekomstbestendige ziekenhuiszorg geleverd kan worden in de regio, zoals het Zuyderland ziekenhuis nu doet.

Voor mij staat goede en veilige zorg voorop. Bij mogelijke wijzigingen van het zorgaanbod in een regio is het daarom ook van belang dat er een juiste en zorgvuldige procedure gevolgd wordt. Een zorgaanbieder is verplicht de procedure te volgen zoals beschreven in de AMvB acute zorg indien er mogelijk (gedeeltelijke) beëindiging van aanbod van acute zorg aan de orde is. Onderdeel van deze procedure is dat er afspraken gemaakt moeten worden in ROAZ-verband, om zo de continuïteit en toegankelijkheid van de acute zorg voor patiënten in de regio te waarborgen. Het toezicht op de naleving van dit proces gebeurt door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), daarnaast ziet de NZa toe op de toegankelijkheid van de zorg.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de kritiek van de gemeente op de scenario's voor het ziekenhuis in Heerlen?

¹ De Limburger, 12 juli 2023, «Ziekenhuis in Heerlen raakt mogelijk alle bedden voor opnames én spoedeisende hulp kwijt: gemeente reageert verbolgen» (Ziekenhuis in Heerlen raakt mogelijk alle bedden voor opname... – De Limburger).

Antwoord 2

Ik wil benadrukken dat het van belang is dat gemeenten goed betrokken worden bij (mogelijke) wijzigingen in het aanbod van de acute zorg in de regio. In de AMvB acute zorg is ook wettelijk vastgelegd wanneer en hoe zorgaanbieders gemeenten moeten betrekken.²

Vraag 3

Deelt u de mening dat een dichtbevolkt gebied als de regio Parkstad (circa 257.000 inwoners) over een volwaardig ziekenhuis zou moeten beschikken? Zo nee, kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 3

Het is de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder om keuzes te maken over de inrichting van de zorgorganisatie, mits dit binnen de geldende normen is, én op voorwaarde dat de kwaliteit en continuïteit van zorg geborgd zijn. Zorgverzekeraars dienen hierbij vanuit hun zorgplicht de toegankelijkheid van zorg voor alle inwoners uit de regio te borgen. Om te komen tot toekomstbestendige inrichting staan ziekenhuizen soms voor ingrijpende keuzes en het is begrijpelijk dat die tot allerlei gevoelens bij betrokkenen leidt. Bij dit proces is het van belang dat er door zorgaanbieders en zorgverzekeraars goed wordt nagedacht of ook in de toekomst de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg behouden kan blijven. Daarbij staat, zoals hiervoor al aangegeven, voor mij goede en veilige zorg voorop.

Vraag 4

Wat is uw reactie op de uitspraak van de raad van bestuur van Zuiderland dat gemeenten en bevolking pas benaderd worden, nadat er met zorgverzekeraars, banken en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gesproken is?

Antwoord 4

Zoals aangegeven bij vraag 2 vind ik het belangrijk dat gemeenten goed betrokken worden in dit proces. Ik heb begrepen dat het Zuiderland ziekenhuis dat zij van alle betrokken partijen, dus ook personeel, bevolking en gemeenten wil weten hoe ze aankijken tegen de toekomst alvorens een besluit wordt genomen over de nieuwbouw. Ik vind het belangrijk dat alle partijen worden gehoord voordat een definitief besluit wordt genomen. De volgorde waarin het ziekenhuis partijen hoort is aan henzelf.

Vraag 5

Hoe wordt erop toegezien dat de bevolking van deze regio, het personeel en gemeenten voldoende worden meegenomen tijdens dergelijke ingrijpende besluiten?

Antwoord 5

Zorgaanbieders dienen, zoals hiervoor al aangegeven, de besluitvormingsprocedure te volgen die beschreven staat in de AMvB acute zorg als zij overwegen het aanbieden van acute zorg op een bepaalde locatie geheel of gedeeltelijk te beëindigen of op te schorten. Zoals duidelijk staat beschreven in de AMvB is het van belang dat betrokkenen, zoals inwoners en gemeenten, actief en voorafgaand aan de besluitvorming betrokken dienen te worden³. De zorgaanbieder moet met hen in gesprek. Betrokkenen moeten de gelegenheid krijgen hun zorgen tijdig te uiten en ter overweging mee te geven aan de betreffende zorgaanbieder. Hier voorziet de wet ook in. Zoals vermeld in de Uitvoeringsregeling Wkkgz dienen betrokkenen en/of inwoners door de zorgaanbieder in een bijeenkomst geïnformeerd te worden over de voorgenomen plannen om het aanbod van acute zorg te wijzigen. Betrokkenen en/of inwoners moeten in de gelegenheid worden gesteld om hun visies, wensen en zorgen over een voorgenomen wijziging van het aanbod van acute zorg te uiten. Het is van wezenlijk belang dat een dusdanige bijeen-

² Uitvoeringsbesluit Wkkgz, hoofdstuk 8a.

³ Dit geldt niet als er sprake is van een sluiting van minder dan 2 weken of van minder dan 25% van het behandelaanbod van de acute zorg. Zie artikel 8i, lid 2 van de uitvoeringsregeling Wkkgz.

komst wordt georganiseerd op een zodanig tijdstip dat de inbreng van betrokkenen en/of inwoners van wezenlijke invloed kan zijn op de besluitvorming van de zorgaanbieder. De zorgaanbieder is ook verplicht om aan betrokkenen en/of inwoners een gemotiveerde terugkoppeling te delen waarin staat beschreven wat er met de naar voren gebrachte visies, wensen en zorgen zal worden gedaan.

Het Zuyderland ziekenhuis heeft mij verzekerd dat bovenstaande procedure zal worden gevolgd. Het toezicht op de naleving van de procedure gebeurt door de IGJ, daarnaast ziet de NZa toe op de toegankelijkheid van de zorg.

Vraag 6

Deelt u de mening dat de bevolking van deze regio, het personeel en de gemeenten een beslissende stem moeten hebben in de besluitvorming rondom hun ziekenhuis? Zo nee, kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6

Ik ben van mening dat de belangen van inwoners, personeel en gemeenten goed moeten worden meegewogen bij de organisatie van zorg in de regio. Met de regelgeving zoals vastgelegd in de AMvB acute zorg is getracht om de inbreng van gemeenten en inwoners bij wijzigingen in het aanbod van acute zorg zo goed mogelijk te borgen, en om ervoor te zorgen dat deze inbreng door de betreffende zorgaanbieder en de zorgverzekeraar goed wordt betrokken bij de besluitvorming.

Dat neemt niet weg dat het voorstelbaar is dat er situaties voorkomen waarbij gemeenten en inwoners zich niet voldoende betrokken voelen, ondanks dat de zorgaanbieder zich wel degelijk heeft ingespannen om hen op een goede manier te betrekken. De uiteindelijke uitkomst van de procedure kan, ondanks alle inspanningen, anders zijn dan betrokkenen wensen.

Vraag 7

Wat is uw reactie op de uitspraak van de raad van bestuur van Zuyderland dat ze de zorg in beide ziekenhuizen zo efficiënt mogelijk willen inrichten? Deelt u de mening dat de coronaperiode heeft aangetoond dat een mate van overcapaciteit van acute afdelingen noodzakelijk is om op momenten of periodes van druk op ons zorgstelsel niet vast te lopen? Waarom lijkt deze les vergeten te worden?

Antwoord 7

Bij keuzes rondom de inrichting van een zorgorganisatie spelen aspecten als betaalbaarheid en organiseerbaarheid een belangrijke rol. Het sturen op een efficiënt ingerichte ziekenhuisorganisatie is daar ook een onderdeel van. Daarnaast zijn ook de toegankelijkheid en kwaliteit van de zorg van groot belang. Deze dienen altijd voldoende geborgd te worden. Gegeven de beperkte beschikbaarheid van zorgmedewerkers is efficiënte zorgverlening cruciaal om kwaliteit en toegankelijkheid te blijven realiseren. In het algemeen geldt dat bij keuzes rondom de inrichting van de zorg er altijd een afweging van de aspecten kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid aan de orde is. Het is in dit geval de verantwoordelijkheid van het bestuur van een ziekenhuis om een balans te vinden tussen deze drie aspecten.

Vraag 8

Bent u er bewust van dat met het eventueel sluiten of afschalen van de spoedeisende hulp een deel van het zorgpersoneel zal uitstromen uit de zorg? Deelt u de mening dat de uitstroom van zorgpersoneel een vorm van kapitaalvernietiging is? Zo nee, kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 8

Het Zuyderland ziekenhuis geeft aan dat – ongeacht welke definitieve keuze wordt gemaakt – het zeer belangrijk is om het zorgpersoneel zoveel mogelijk te behouden en dat ze daar ook op zullen inzetten.

Los van deze specifieke casuïstiek vind ik het uiteraard van groot belang dat de zorg een aantrekkelijke sector moet blijven om in te werken.

Het is onwenselijk om zorgpersoneel te verliezen, zeker gezien de huidige krapte aan personeel en de uitdagingen in de toekomst. Om het personeelstekort in de zorg op te lossen is een brede integrale aanpak nodig waarbij we langs verschillende sporen aan de slag moeten gaan met de vraagstukken die

op de arbeidsmarkt zorg en welzijn spelen. Dit doen we ook, onder andere via het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg (TAZ) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) waarin we afspraken hebben gemaakt over de aanpak van het personeelstekort en ambities hebben gesteld om aan de slag te gaan met goed werkgeverschap, innovatie, waardering en meer ruimte voor vakmanschap met als doel meer werkplezier voor de zorgmedewerker en werken in de zorg weer aantrekkelijk te maken.

Vraag 9

Bent u ermee bekend dat Heerlen één van de armste regio's van Nederland is en een grote zorgbehoefte heeft? Deelt u de mening dat we sociaaleconomische gezondheidsverschillen zoveel mogelijk terug moeten dringen? Deelt u de mening dat een volwaardig ziekenhuis één van de factoren is die daaraan bij kan dragen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 9

Ik ben bekend met de sociaaleconomische status van de regio. De aanwezigheid en met name de nabijheid van voorzieningen zoals een ziekenhuis is voor veel mensen van invloed op hun gevoelens bij de leefbaarheid van een regio. Dit is ook een van de lessen uit het advies «Elke regio telt» van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli), de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) en de Raad voor het Openbaar bestuur (ROB). Het kabinet heeft 7 juli jl. een eerste reactie op dit rapport gestuurd aan de Tweede Kamer. Eén van de concrete hoofdaanbevelingen uit het advies «Elke regio telt» is om de reguliere beleids- en investeringslogica te herijken. Het kabinet is voornemens om bij de uitwerking van deze aanbeveling samen met medeoverheden te kijken naar hoe verschillende bekostigingssystematieken van zorg en onderwijs lokaal uitpakken. Eveneens wil het kabinet bekijken waar aanknopingspunten te vinden zijn om in de reguliere beleids- en investeringslogica van het Rijk rekening te houden met verschillen tussen regio's. Hierbij gaat het bijvoorbeeld ook om het meenemen van factoren zoals nabijheid van voorzieningen en de leefbaarheid in een gebied bij het opstellen van de normen voor acute zorg. Gezien de demissionaire status van dit kabinet zal een volgend kabinet hier vervolgens opvolging aan moeten geven.

Vraag 10

Bent u bereid om deze vragen één voor één te beantwoorden?

Antwoord 10

Ja.